Svanenmärkning av

Rengöringsmedel

Remissförslag version 5 21. juni 2012

Nordisk Miljömärkning

Nordiska Ministerrådet beslutade 1989 att införa en frivillig officiell miljömärkning, Svanen. Nedanstående organisationer/företag driver Svanenmärkningen på uppdrag av respektive lands regering.

För mer information se webbplatserna:

Danmark:
Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 CHARLOTTENLUND
Tel: +45 72 300 450
Fax: +45 72 300 451
www.ecolabel.dk
info@ecolabel.dk

Finland:
Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 HELSINGFORS
Telefon +358 424 2811
Fax +358 424 281 299
www.ecolabel.fi
joutsen@motiva.fi

Island:
Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 REYKJAVIK
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
www.svanurinn.is
svanurinn@ust.is

Norge:
Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 OSLO
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 16 01
www.svanemerket.no
info@svanemerket.no

Sverige:
Miljömärkning Sverige AB
SE-118 80 STOCKHOLM
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
www.ecolabel.se
svanen@ecolabel.se

Detta dokument får kopieras endast i sin helhet och utan någon form av ändring.

Citat får göras om upphovsmannen Nordisk Miljömärkning omnämns.

Svanenmärkning av rengöringsmedel

026/ Remissförslag Version 5, 21. juni 2012

Vad är en/ett Svanenmärkt Rengöringsmedel? 1

Varför välja Svanenmärkning? 1

Vad kan Svanenmärkas? 2

Hur söker man? 3

Vad krävs för att bli Svanenmärkt? 5

1 Miljökrav 5

1.1 Beskrivning av produkten 5

1.2 Exkluderade eller begränsade ingående ämnen och blandningar 6

2 Effektivitet 17

3 Emballage och användarinstruktioner 18

4 Kvalitets- och myndighetskrav 20

5 Marknadsföring 21

Svanenmärkets utformning 22

Efterkontroll 22

Hur länge gäller licensen? 23

Bilagor

1	Marknadsföring av Svanenmärkta Rengöringsmedel
2	Analys- och testlaboratorier samt dokumentation av miljöegenskaper
3	Intyg från producent av rengöringsmedlet
4	Intyg från råvaruproducent
5a-d	Effektivitetstest - Användartest
6	Effektivitetstest - Laboratorietest
7	Parfymallergener

Vad är en/ett Svanenmärkt Rengöringsmedel?

Ett svanenmärkt rengöringsmedel hör till de minst miljöbelastande rengöringsmedlen. Det innehåller ämnen som påverkar miljön så lite som möjligt. Det ställs stränga krav till de ingående ämnena både med avseende på miljö- och hälsa. Bland miljökraven kan nämnas att det finns stränga krav om miljöfarliga ämnen samt ämnen som inte lätt nedbryts i vattenmiljö.

Produkternas innehåll av hälsoskadliga ämnen regleras med krav på bland annat parfym, konserveringsmedel och allergena ämnen.

Miljöpåverkan av rengöringsmedel påverkar vattenmiljön då produkterna efter användning släpps ut till vatten. Egenskaper som nedbrytbarhet, bioackumulerbarhet och giftighet för vattenlevander organismer är därför viktiga parametrar för de ingående ämnena.

Miljöpåverkan beror också på hur produkten används. Det finns därför krav om doseringsanvisningar samt krav om effektivitetstest för att visa att produkten är effektiv vid den rekommenderade doseringen. Vidare ställs även krav på emballaget för att minska användningen av emballage.

Rengöringsmedel märkta med svanen är:

- Ett de av bästa valen med tanke på hälsa och miljö
- Gör effektivt rent med liten mängd och räcker länge
- Smart förpackning ger färre transporter

Varför välja Svanenmärkning?

- Producenten av rengöringsmedlet får använda varumärket Svanen i sin marknadsföring. Svanenmärket har mycket hög kännedom och trovärdighet inom Norden.
- Svanenmärket är ett kostnadseffektivt och enkelt sätt att kommunicera miljöarbete och miljöengagemang till kunder och leverantörer.
- Miljöfrågor är komplexa och det kan ta lång tid att sätta sig in i specifika frågeställningar. Svanenmärkningen kan ses som en guide till detta arbete.
- Svanenmärkningen innehåller inte bara miljökrav utan också kvalitetskrav eftersom miljö och kvalitet oftast går hand i hand. Det betyder att en Svanlicens också kan ses som en kvalitetsstämpel.

Vad kan Svanenmärkas?

Produktgruppen omfattar rengöringsmedel avsedda för invändig, generell och regelbunden rengöring av:

fasta ytor (golv, väggar, tak, dörrar, kakel, klinker och fönster)

- köksinredning (såsom tex fönster, arbetsbänkar, skåp, spis)
- sanitetsutrymmen (toalett/WC, badkar, dusch, handfat, skåp)

Typ av rengöringsmedel som kraven är avsedda för

Produkter till professionell (produkter räknas som professionella om mer än 80% av försäljningen går till den professionella marknaden) och/eller konsumentmarknadn kan märkas. Produktindelningen ser ut enligt följande underkategorier:

Underkategorier

Koncentrat, proffs: till denna kategori räknas proffs-produkter som ska spädas ut i vatten innan användning. Detta innefattar produkter till alla ovannämnda ytor, såsom golv, väggar, tak, fönster, köksbänkar, kakel, WC, badkar och dusch. Tabletter/kapslar till WC och annat ingår i denna kategori.

RTU (Ready-to-use/ redo för användning), proffs: Proffs-produkter som är färdigförtunnande och klara för användning direkt. Detta innefattar produkter till kök, badkar, dusch, osv, men inte till stora ytor* såsom golv.

WC-RTU, proffs: WC-produkter (för professionellt bruk) som är färdigförtunnande och klara för användning direkt ur förpackningen. Detta innefattar endast produkter som ska användas i WC-stolen (danska: WC-kummen), dvs inte andra badrums/sanitetsrengöringsprodukter.

RTU fönster (konsument och proffs): Fönster och glasrengöringsmedel som är färdigförtunnande och klara för användning direkt ur förpackningen.

Koncentrat, konsument: Koncentrerade produkter som ska spädas i vatten före användning, riktade till konsumenter. I detta ingår produkter som är tillför att rengöra ovannämnda ytor, såsom golv, väggar, tak, fönster, köksbänkar, kakel, WC, badkar och dusch i hemmet. Tabletter/kapslar till WC och annat ingår i denna kategori.

WC-RTU, konsument: WC-produkter (för konsument bruk) som är färdigförtunnande och klara för användning direkt ur förpackningen. Detta innefattar endast produkter som ska användas i WC-stolen (danska: WC-kummen), dvs inte andra badrums/sanitetsrengöringsprodukter.

RTU, konsument (övrigt): Färdigförtunnande konsumentprodukter som är klara för användning. utan spädning. Detta innefattar produkter till kök, bad osv, men inte stora ytor* såsom golv.

**Som stora ytor räknas ytor som t.ex golv, större badrumsytor såsom kaklade väggar. RTU-produkterna ska vara tänkta till mindre ytor för med "punktrengöring".*

Användningsmetod/Bruksmetod

Koncentrerade produkter som kan användas **både** genom att förtunna dem före bruk i tex en hink eller som i en högre koncentration kan förtunnas till en sprayflaska ska uppfylla kraven för **både** koncentrat (dosering i hink) och RTU (dosering som spray).

Produkter som marknadsförs både till proffs och konsument ska uppfylla kraven för proffs.

Produkter avsedda för flera användningsområden , tex WC och även sanitetsrengöring (väggar, golv osv) ska uppfylla kraven till samtliga kategorier.

Produkter som inte kan miljömärkas som rengöringsmedel

Rengöringsmedel som inte kan miljömärkas efter dessa kriterier är de som är avsedd för speciell rengöring såsom:

- ren kalkborttagning
- ugnsrengöring
- propplösare, avloppsrengöring
- produkter som begränsar eller hindrar biologisk växt (alger, mögel, bakterier)
- desinfektion, helt eller delvis
- kontinuerlig rengöring, tex doftblock för WC- rengöring
- rengöringsmedel avsedd för frysrum

Rengöringsservetter/wipes med rengöringsmedel kan inte miljömärkas inom kriterierna för rengöringsmedel eller någon andra av Svanens nuvarande kriterier. Vid tveksamheter är det Nordisk Miljömärkning som avgör vilka kriterier som en produkt kan märkas enligt.

Hur söker man?

Varje krav är markerat med bokstaven K (för krav) samt ett nummer. Alla krav ska uppfyllas för att en licens ska erhållas.

Symboler i texten

För varje krav är det beskrivet hur det ska styrkas att kravet uppfylls. Det finns också olika symboler som används för att underlätta arbetet. Symbolerna är:

✉ Skicka med

☺ Kravet kontrolleras på plats

Ansökan

Ansökan skickas till Nordisk Miljömärkning i det land rengöringsmedlet ska säljas/verksamheten bedrivs, se adresser på sidan 2. Ansökan består av en ansökningsblankett och dokumentation som visar att kraven uppfylls (finns specificerat i kraven).

Mer information och hjälp vid ansökan kan finnas. Gå in på respektive lands hemsida för att få information.

Försäljning i Norden

Lisenser givna för rengöringsmedel version 5, är giltiga i Norden. I licenbeviset är produkterna angivna per land där de säljs, i enlighet med den information som lämnats på ansökningsblanketten. Produkterna finns på Nordisk Miljömärknings hemsida/hemsidor. Licensinnehavaren är skyldig att informera Nordisk Miljömärkning om det blir ändringar med avseende var produkten/produkterna säljs. Om produkten ska säljas i andra nordiska länder än de som först angetts på licensbeviset så ska en anmälan sändas in till Nordisk Miljömärkning i det land där den nordiska licensen blev utfärdad.

För att kunna få en nordisk licens beviljad måste följande dokumentation bifogas av den sökande:

- Dokumentation som visar att eventuella nationella föreskrifter/särkrav uppfylls (dokumentation om mängd fosfor och att information på etikett är i enlighet med norska föreskrifter).
- Kopia av etiketten på alla aktuella språk.
- Dokumentation som visar att nationella regler, lagar och eventuella branschavtal gällande retursystem för emballage efterlevs.

Kontroll på plats

I samband med ansökan kontrollerar Nordisk Miljömärkning vanligen på plats att kraven uppfylls. Vid kontrollen ska underlag för beräkningar, original till inskickade intyg, mätprotokoll, beräkningar och liknande som styrker att kraven uppfylls kunna uppvisas.

Kostnader

En ansökningsavgift tas ut i samband med att företaget söker licens. Utöver det tillkommer en årsavgift baserad på den Svanenmärkta rengöringsmedlets omsättning.

Frågor

Vid frågor, kontakta gärna Nordisk Miljömärkning, se adresser på sidan 2.

Vad krävs för att bli Svanenmärkt?

- För att få Svanenlicens måste samtliga krav uppfyllas.
- I samband med förnyelse av licensen ska dokumentation i enlighet med samtliga krav skickas in för att upprätthålla licensen.

1 Miljökrav

Kraven i kapitel 1 gäller för samtliga ingående ämnen i produkten (rengöringsmedlet) om inte annat är angivet. Som ingående ämne räknas alla ämnen i produkten, även tillsatta additiver i råvarorna (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer), dock inte föroreningar från råvaruproduktionen. Som föroreningar räknas rester från råvaruproduktionen, vilka ingår i slutprodukten i koncentrationer under 0,010 % (100 ppm). Som förorening räknas dock inte ämnen som tillsatts en råvara eller produkt medvetet och med ett syfte oavsett mängd. Föroreningar på råvarunivå i koncentrationer över 1,0% i råvaran räknas som ingående ämnen. Även kända avspaltningsämnen/produkter (såsom formaldehyd och arylamin) från ingående ämnen räknas som ingående ämnen.

Vid beräkningarna så räknas produkter i tablett- och kapselform med en dosering på antal gram tablett per liter brukslösning. För tabletter till WC görs beräkningen som antal gram tablett/kapsel per liter vatten, dvs 1 tablett till 1 liter vatten används vid miljöfarliga ämnen (K13), CDV (K14) och nedbrytbarhet (K15).

Mikroorganismer räknas som enzymer gällande CDV (K14) och nedbrytbarhet (K15).

Vid beräkningar av kemikaliekraven hänvisas till DID-listan (”Detergents Ingredient Database list”), som finns närmare beskriven i bilaga 2. DID-listan innehåller de mest använda ingredienserna till tvätt-, disk- och rengöringsmedel. För ämnen som inte finns på DID-listan finns en vägledning (DID-list part B) om hur man beräknar eller extrapolerar relevanta data. DID-listan finns på miljömärkningssekretariatens hemsidor. Den DID-lista som antogs i januari 2007, eller senare versioner av den, gäller för beräkning av miljökraven.

Information om krav på analyslaboratorier finns beskrivet i bilaga 2

1.1 Beskrivning av produkten

K1 Beskrivning av produkten

Ansökaren ska ge detaljerade upplysningar om rengöringsmedlet som ansökan avser. Följande ska uppges:

Beskrivning av produktens användning, med avseende på om den ska spädas eller användas utan spädning.

Beskrivning av produktens användningsområde, i enlighet med "Vad kan svanenmärkas?"

Är produkten avsedd för proffessionell eller konsumentmarknad?

✉ Produktbeskrivning i form av etikett och/eller tekniskt datablad där användningsområde och eventuell spädningsinstruktion framgår (se även K23).

✉ Dokumentation som visar vilken marknad produkten är avsedd för. Detta kan visas med marknadsföringsmaterial, produktinformation eller liknande gällande samtliga länder där produkten ska marknadsföras.

K2 Information om recept/formulering

Ansökaren ska ge detaljerade upplysningar om rengöringsmedlets formulering samt bifoga ett säkerhetsdatablad för varje råvara. Informationen om formuleringen ska innehålla:

- Handelsnamn
- Kemiskt namn
- Ingående mängd (både med och utan lösningsmedel t.ex vatten)
- CASnr för varje ingrediens (om en ingrediens består av flera ämnen ska det framgå)
- Funktion för varje ingrediens
- DIDnr för ämnen som kan placeras in på DID-listan
- Hälso- och miljöklassificering

DID-nummer är nummer för ingredienser på DID-listan från 2007 eller senare, som används vid beräkning av kemikaliekrav. DID-listan kan hämtas från Nordisk Miljömärknings hemsidor, se adresser på sidan 2.

✉ Fullständigt recept för produkten med information i enlighet med kravet.

✉ Säkerhetsdatablad för varje ingående råvara enligt gällande Europeisk lagstiftning.

1.2 Exkluderade eller begränsade ingående ämnen och blandningar

K3 Klassificering av produkt

Slutprodukten (rengöringsmedlet) får inte vara klassificerad enligt tabell 1 nedan, enligt EUs ämnesdirektiv 67/548/EEC med senare ändringar och anpassningar och/eller CLP-förordning 1272/2008 med senare ändringar. Under övergångsperioden, d.v.s. fram till 1 juni 2015, kan klassificering enligt EUs ämnesdirektiv eller CLP-förordningen användas. Efter övergångsperioden gäller enbart klassificeringen enligt CLP-förordningen (se tabell 1 nedan):

Tabell 1. Klassificering av produkt

Klassificering	**Farosymboler och R-fraser / Faroklass, farokategori och faroangivelse**	
	EUs ämnesdirektiv 67/548/EEC	CLP-förordning 1272/2008
Miljöfarlig	N med R50, R50/53 eller R51/53. R52, R53 eller R52/53 utan N	Farligt för vattenmiljön Kategori akut 1 H400, Kategori: kronisk 1 H410, Kategori: kronisk 2 H411, Kategori: kronisk 3 H412 Kategori: kronisk 4 H413
Mycket giftig	Tx (T+ i Norge) med R26, R27, R28 och/eller R39	Akut toxicitet, Kategori 1 eller 2 med H330, H310 och/eller H300 och/eller Specifik organtoxicitet- enstaka exponering, kategori 1 med H370
Giftig	T med R23, R24, R25, R39 och/eller R48	Akut toxicitet, Kategori 2 eller 3 med H330, H331, H311 och/eller H301 och/eller Specifik organtoxicitet- enstaka exponering, kategori 1 med H370 och/eller Specifik organtoxicitet-upprepad exponering kategori 1 med H372
Hälsoskadlig	Xn med R20, R21, R22, R48, R65 och/eller R68 Undantag: professionella produkter kan märkas med R20, R21 och/eller R22 där emballaget är utformat så att användaren inte kommer i kontakt med produkten	Fara vid aspiration, faro-kategori 1 med H304 och/eller Specifik organtoxicitet- enstaka exponering, kategori 2 med H371 och/eller Specifik organtoxicitet- upprepad exponering, kategori 2 med H373 Akut toxicitet, Kategori 4 med H332, H312, H302 <u>Undantag:</u> professionella produkter med Akut toxicitet, Kategori 4 med H332, H312, H302
Lokalt irriterande	Sprayprodukter (både konsument och professionella): Xi med R37 Profesionella produkter: Xi med R41	Sprayprodukter (både konsument ochprofessionella): STOT SE med H335 Professionella produkter: Eye Dam. 1 med H318
Sensibiliserande	Xn med R42 eller Xi med R43	Luftvägssensibilisering Kategori 1 med H334 eller Hudsensibilisering Kategori 1 med H317
Frätande	C med R34 och R35. Undantag för profesionella produkter samt WC-produkter till konsumenter om klassningen är satt på grund av pH.	Skin Corr. 1B med H314 och/eller Skin Corr. 1A med H314 Undantag för profesionella produkter samt WC-produkter till konsumenter om klassningen är satt på grund av pH.
Cancerframkallande	T med R45 och/eller R49 (Carc 1 eller Carc 2) eller Xn med R40 (Carc 3)	Carc 1A/1B/2 med H350, H350i och/eller H351
Mutagen	T med R46 (Mut 1 eller Mut 2)	Mut 1B/2 med H340 och/eller H341

	eller Xn med R68 (Mut 3)	
Reproduktionsskadlig	T med R60, R61, R64 och/eller R33 (Repr1 eller Repr2) eller Xn med R62, R63, R64 och/eller R33 (Repr3)	Repr 1A/1B/2 med H360, H361, H362

Klassificeringen gäller enligt ämnesdirektivet 67/548/EEC och Preparatdirektivet 1999/45/EF med senare ändringar och anpassningar.

Var uppmärksam på att det är producenten som är ansvarig för klassificeringen.

- ✉ Säkerhetsdatablad för slutprodukten enligt gällande lagstiftning i ansökningslandet.
- ✉ Beskrivning av emballageutformning som visar att användaren inte kommer i kontakt med produkten för de professionella produkter där undantaget från kravet om klassificering med Xn med R20, R21 och/eller R22 (H332, H312 och/eller H302) görs. Dokumentation i form av teknisk beskrivning och bruksanvsning som visar hur användaren undviker kontakt med produkten.

- ✉ Dokumentation som styrker att produkten (professionella produkter och WC-produkter till konsument) har fått klassificering som frätande på grund av pH, hvis undantag görs for R34 og R35 (H314 skin corr. 1B og 1A).

K4 CMR-ämnen

Rengöringsmedlet ska inte innehålla ämnen som är, eller kan avspalta ämnen som är cancerogena (Carc), mutagena (Mut) eller reproduktionstoxiska (Rep) med följande farokoder eller riskfraser, eller kombinationer av dem, se tabell 2 nedan:

Tabell 2. Klassificering av ingående ämnen.

	Farosymboler och R-fraser / Faroklass, farokategori och faroangivelse	
Faroklass	EUs ämnesdirektiv 67/548/EEC	CLP-förordning 1272/2008
Cancerframkallande	Carc. kat. 1 eller 2; R45 Carc. kat. 1 eller 2: R49 Carc. kat. 3; R40 *	Carc. 1A eller 1B; H350 Carc. 1A eller 1B; H350i Carc. 2; H351*
Mutagen	Muta. kat. 2; R46 Muta. kat. 3; R68	Muta. 1B; H340 Muta. 2; H341
Reproduktionsskadlig	Repr. kat. 1 eller 2; R60 Repr. kat. 1 eller 2; R61 Repr. kat. 3; R62 Repr. kat. 3; R63 R64	Repr. 1A eller 1B; H360F Repr. 1A eller 1B; H360D Repr. 2; H361f Repr. 2; H361d Lact. H362

[1] *Gällande från dec 2010*

[2] *Gällande i övergångsperioden till Förordning nr 1272/2008 från dec 2010 till juni 2015*

*Komplexbildare av typen MGDA och GLDA kan innehålla föroreningar av NTA i råvaran i koncentrationer under 1,0 %, om koncentrationen NTA i rengöringsmedlet är under 0,1%.

✉ Ifyllt och underskrivet intyg om överenstämmelse med kravet för produkten (bilaga 3 eller likvärdig dokumentation) samt råvarorna (bilaga 4 eller likvärdig dokumentation).

K5 Sensibiliserande ämnen

Ingående ämnen får inte vara klassificerade som sensibiliserande/allergiframkallande med följande riskfraser/farokoder:

- R42 / H334
- R43 / H317
- Kombinationer av R-fraserna eller H-koderna

Följande ämnen undantas ovanstående – dock inte i sprayprodukter:

- Enzymer kan ingå om de är i flytande form eller som inkapslade granulat
- Parfym kan ingå i slutprodukten, se krav K9 + K 10 för parfym.
- <0,1vikts% konserveringsmedel klassificerade med R42 / H334 och/eller R43 / H317 kan ingå i slutprodukten om produkten har pH 3,0-10,0, se krav K 7 för ytterligare krav på konserveringsmedel.

För sprayprodukter gäller:

- Parfym kan ingå i slutprodukten, se krav K9 + K 10 för parfym.
- Inga allergena konserveringsmedel kan ingå

✉ Ifyllt och underskrivet intyg om att sensibiliserande ämnen inte ingår i produkten, bilaga 3 (producentens intyg) eller motsvarande. Ifyllt och underskrivet intyg om att råvarorna inte innehåller sensibiliserande ämnen bilaga 4 (råvaruintyg) eller motsvarnade.

✉ Dokumentation av pH-värde för de produkter (rengöringsmedel) där konserveringsmedel klassificerade som sensibiliserande ingår samt dokumentation av koncentrationen av koncerveringsmedel.

✉ Dokumentation på säkerhetsdatabladet eller liknande att enzymerna är i flytande form eller i form av icke-dammande granulat.

K6 Ämnen som inte får ingå i slutprodukten eller finnas som aktivt tillsatta ämnen i råvarorna

Följande ämnen/grupper får inte ingå i slutprodukten eller finnas som aktivt tillsatta ämnen i råvarorna:

- Alkylfenoletoxylater (APEO) och/eller alkylfenolderivat (APD)
- Reaktiva klorföreningar, som t.ex natriumhypoklorit
- Klororganiska föreningar
- Kvartenära ammoniumsalter som inte är lätt nedbrytbara
- Benzalkoniumklorid
- EDTA (Ethylenediaminetetraacetic acid)* och dess salter
- DTPA
- Fosfonater*
- Nanomateriale/-partiklar**
- Perfluorinerade och polyfluorinerade alkylerad föreningar (PFAS)
- Methyldibromoglutaronitrile (MG)
- Nitromusker och polycykliska muskföreningar
- Ämnen som anses vara potentiellt hormonstörande i kategori 1 eller 2 enligt officiella listor inom EU. *EUs rapport om hormonstörande ämnen finns att läsa i sin helhet på* http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf (bilaga L, sida 238 och framåt)
- Ämnen som har evaluerats i EU att vara PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable), i enlighet med kriterierna i bilaga XIII i REACH.
- Ämnen som värderas som ”Substances of very high concern”, som finns på kandidatlistan: http://echa.europa.eu/chem_data/candidate_list_en.asp.

* Fasta tvålprodukter (såsom t.ex. sæbespåner/tvålflingor/såpespon) kan ingå med ett maximalt sammanlagt innehåll på upp till 0,06% EDTA och fosfonater.

**Med nanomaterial/-partiklar menas: ”Ett naturligt, oavsiktligt framställt eller avsiktligt tillverkat material som innehåller partiklar i fritt tillstånd eller i form av aggregat eller agglomerat och där minst 1 % av partiklarna i den antalsstorleksfördelningen har en eller flera yttre dimensioner i storleksintervallet 1-100 nm”. Exempel är ZnO, TiO2, SiO2, AgZnO och Ag. Polymeremulsioner räknas inte som nanomaterial.

Observera definitionen av ingående ämne och förorening i avsnitt 1 Miljökrav.

✉ Ifyllt och underskrivet intyg där ovanstående ämnen inte ingår i slutprodukten (bilaga 3 eller motsvarande) och heller inte finns aktivt tillsatta i råvaran (bilaga 4 eller motsvarande).

K7 Konserveringsmedel

a) Konserveringsmedel, som ingår i slutprodukt eller i något ingående ämnen får inte vara bioackumulerbara. Konserveringsmedel bedöms som icke

bioackumulerande om BCF< 500 eller logKow < 4. Om båda värdena finns tillgängliga, ska värden för högst uppmätta BCF användas.

b) Koncentration av konserveringsmedel ska vara optimerad i förhållande till produktens volym och det ska genomföras en Challenge-test eller motsvarande som visar detta.

c) Konserveringsmedel är endast tillåtna för att konservera produkten eller råvaran inte för att ge en desinficerande effekt eller anti-mikrobiell funktion.

✉ Dokumentation av BCF eller logKow (bilaga 3 och 4 eller motsvarande dokumentation) .

✉ Testrapport för genomfört Challenge test eller motsvarande, som visar att en optimal koncentration av konserveringsmedlet används i produkten. Se bilaga 2 angående krav till test laboratorier samt för information om Challengetest.m at tilsatt mengde biocid kun er tilsatt for å konservere produktet eller råvare.

✉ Ifyllt och undertecknat intyg om att konserveringsmedel endast är tillsatt i syfte att konservera produkt eller råvara (bilaga 3 och 4 eller motsvarande dokumentation)

K8 Färgämnen

Färgämnen, som ingår i produkt eller i ingående ämnen, får inte vara bioackumulerbara. Färgämnen anses inte vara bioackumulerbara om BCF < 500 eller $\log K_{ow}$ < 4,0. Om det finns upplysningar om både BCF och $\log K_{ow}$, ska värden för högst uppmätta BCF användas. Även färgämnen godkända för livsmedel kan accepteras.

✉ Dokumentation av färgämnets BCF, logKow, eller uppge E-nummer. Se bilaga 3 (producent) och bilaga 4 (råvaruproducent).

✉

K9 Parfym i professionella produkter

Parfym får inte ingå i professionella produkter.

Med produkter till professionellt bruk menas här produkter som marknadsförs till användning i professionella sammanhang, såsom institutioner, storkök, restaurang samt inom offentlig sektor.

För produkter som säljs till både proffs och konsument så räknas produkten som en proffsprodukt om andelen som säljs till proffs är 80% eller högre. Vid tveksamheter om produkten är en professionell eller konsumentprodukt kan Miljömärkningen kräva in dokumentation som stärker var produkten ska säljas.

✉ Recept enligt krav 2 där det framgår att ingen råvara är tillsatt med funktionen parfym i de professionella produkterna.

K10 Parfym

Kravet omfattar samtliga parfymämnen, även parfymämnen i växtextrakt

a) De ingående ämnen som tillsätts i slutprodukten som en parfym ska vara producerade och/eller hanterade i enlighet med International Fragrance Association's (IFRA's) riktlinjer. Producenten ska följa de angivna kraven som finns i IFRA-standarden angående förbud, begränsad användning och specificerade renhetskriterier för material.

b) Parfymämnen som omfattas av krav om deklarering i Tvätt- och rengöringsförordningen 648/2004/EEC med senare ändringar (se även bilaga 7) får inte ingå i halter > 100 ppm (>0,010 %) per ämne (gäller ej spray-produkter, se krav d).

c) Parfymämnen som klassificeras som H317/R43 och/eller H334/R42 får inte ingå i halter > 100 ppm (>0,010 %) per ämne (gäller ej spray-produkter, se krav d).

d) Sprayer: Parfymämnen som omfattas av krav om deklarering i Tvätt- och rengöringsförordningen 648/2004/EEC med senare ändringar (se även bilaga 7) och/ eller klassidiceras med H317/R43 och/eller H334/R42 får inte ingå i halter > 50 ppm* (>0,0050 %) per ämne

*I refiller till sprayprodukter kan varje ovan nämnd förening ingå i koncentrationer upp till 0,050 vikts% (500 ppm), förutsatt att angiven spädning ger en koncentration i den färdigförtunnade produkten under 0,0050 vikts% (50 ppm).

✉ Ifyllt och signerat intyg från rengöringsmedelsproducenten och parfymproducenten som visar att parfymen hanterats och/eller tillverkats i enlighet med IFRAs riktlinjer enligt krav 10a. Bilaga 3 och 4 kan användas.

✉ Ifyllt och signerat intyg från parfymproducenten om innehållet av relevanta parfymämnen i parfymen (tex analyscertitfikat för de 26 allergenerna samt information om ämnen klassificerade som R42/H334 och/eller R43/H317) och eventuella växtextrakt. Bilaga 4 eller likvärdig dokumentation kan användas.

K11 Fosfor

Fosfor får inte ingå i slutprodukten eller finnas som aktivt tillsatta ämnen i råvarorna Detta krav omfattar total mängd ämnen som innehåller fosfor, räknat som P.

✉ Observera att produkter som ska säljas i Norge ska då också märkas med "Uten fosfat". Och observera att Fasta tvålprodukter (såsom t.ex. sæbespåner/tvålflingor/såpespon) kan ingå med ett maximalt sammanlagt innehåll på upp till 0,06% EDTA och fosfonater.

✉ Ifyllt och underskrivet intyg där fosfor inte ingår i slutprodukten (bilaga 3 eller motsvarande) och heller inte finns aktivt tillsatta i råvaran (bilaga 4 eller motsvarande).

☒ Produkter som ska säljas i Norge ska även inkomma med dokumentation som visar att ”Uten fosfat” står på etiketterna.

K12 Mikroorganismer

a) Produkter med mikroorganismer kan endast svanenmärkas om de är koncentrade sanitetsprodukter, som ska spädas i vatten och avsedda för professionellt bruk

b) Endast mikroorganismer som uppfyller följande kan ingå i rengöringsmedel:

- Mikroorganismerna tillhör ”Risk group 1” enligt EU direktiv 2000/54/CE
- Mikroorganismerna är DNA-identifierade enligt ett ”Strain Identification protocol” (med metoder såsom 16S ribosomal DNA sequencing eller ”FAME” eller likvärdig metod)
- Inte är resistenta mot antibiotika (Aminoglykosider, Makrolider, beta-lactam, tetracykliner och fluorkinoler) enligt Beckman Dickinson BBL antimicrobial susceptibility disc method eller likvärdig metod
- Mikroorganismerna får inte vara GMO
- Mikroorganismerna innehåller inte följande patogena arter vid screening enligt följande testmetoder eller likvärdiga metoder:
    - E. Coli, testmetod ISO 16649-3:2005
    - Streptococcus (Enterococcus), testmetod ISO 21528-1:2004
    - Staphylococcus aureus, testmetod ISO 6888-1
    - Bacillus cereus, testmetod ISO 7932:2004 eller ISO 21871
    - Salmonella, testmetod ISO6579:2002 eller ISO 19250

c) Colony formin units (CFU) > 1,0 x 10^4 mikroorganismer per ml brukslösning

d) Produkterna ska på etikett/produktblad eller i annat marknadsmaterial tydligt visa att produkten innehåller mikroorganismer.

e) Produkter innehållande mikroorganismer ska ha en visad rengörande effekt utöver det generella rengöringstestet i K17 eller K18. Detta ska visa att rengöringsmedlet har förmåga att bryta ner följande:

- Protein, visad som nedbrytbarhet i fast eller flytande medium eller likvärdig vetenskapligt erkänd metod.
- Stärkelse visad som nedbrytbarhet i fast eller flytande medium eller likvärdig vetenskapligt erkänd metod.
- Fett och/eller vegetabilisk olja, visad i fast eller flytande medium eller annan likvärdig vetenskapligt erkänd metod.

Analyserna genomförs på laboratorier som uppfyller kraven i bilaga 2.

- ✉ Dokumentation som visar att mikroorganismerna tillhör ”Risk Group 1”
- ✉ Dokument som visar DNA-identifikation.
- ✉ Dokumentation i form av testresultat som visar att mikroorganismerna inte är antibiotikaresistenta, att ovan nämnda patogena arter inte ingår samt att GMO inte ingår.
- ✉ Dokumentation av Colony Forming Units per ml brukslösning.
- ✉ Effektivitetstest som visar förmåga att bryta ner protein, stärkels, fett och olja.
- ✉ Etikett och marknadsmaterial som visar att produkten är avsedd för professionellt bruk inom sanitetsrengöring. Det ska tydligt på etikett/marknadsmaterial framgå att produkten innehåller mikroorganismer.

K13 Långtidseffekter på miljön

Ämnen som är klassificerade som miljöfarliga får endast ingå i begränsade mängder i produkten enligt nedanstående.

Användningen av ämnen som är giftiga för vattenmiljön och inte är lätt nedbrytbara i vattenmiljö, dvs ämnen med riskfraserna R50/53 (H410), R51/53 (H411) och R52/53 (H412) begränsas enligt följande:

Krav: $FV = 100 * C_{R50/53} + 10 * C_{R51/53} + C_{R52/53}$ i gram / liter brukslösning

eller

Krav: $FV = 100 * C_{H410} + 10 * C_{H411} + C_{H412}$ i gram / liter brukslösning

Följande gränsvärden för FV, får inte överskridas för respektive kategori:

Tabell 3: Miljöfarliga ämnen

Marknad	Kategori	Gränsvärde (g/l brukslösning)
Konsument	Koncentrerade produkter	0,020
Konsument	Ready-To-Use -produkter till WC	0,50
Konsument	Ready-To-Use -produkter till övriga användningsområden	0,30
Konsument och Proffs	Ready-To-Use -produkter till fönster	0,30
Proffs	Koncentrerade produkter	0,0020
Proffs	Ready-To-Use -produkter till WC	0,10
Proffs	Ready-To-Use -produkter till övriga användningsområden	0,10

Där:

FV= Faktorvärde

$C_{R50/53\ /\ H410}$ = koncentrationen ämnen med R50/53 eller H410 i g/l brukslösning

$C_{R51/53/\ H411}$= koncentrationen ämnen med R51/53 eller H411 i gram/liter brukslösning

$C_{R52/53/\ H412\ =}$ koncentrationen ämnen med R52/53 eller H412 i gram/liter brukslösning

Om upplysningar om ämnets miljöfara inte finns(i form av data angående toxicitet och nedbrytbarhet eller toxicitet och bioackumulerbarhet) tillgängliga räknas ämnet som worst case, dvs som miljöfarlig medR50/53 (H410).

☒ Sammanställning av produktens innehåll i viktsprocent av ämnen klassificerade med R50/53 (H410), R51/53 (H411) och R52/53 (H412). Bilaga 4 för råvarorna eller motsvarande intyg samt bilaga 3 för produkten kan användas som dokumentation av råvarornas innehåll av ovanstående ämnen.

☒ Beräkning enligt formeln ovan som visar att kravet uppfylls.

☒ Säkerhetsdatablad för varje ingående råvara med redogörelse för ämnets miljöfara (akut akvatisk toxicitet, nedbrytbarhet och/eller bioackumulerande egenskaper), som i K2.

K14 CDV – kritisk förtunningsvolym

Den kritiska förtunningsvolymen (CDV) beräknas för alla kemikalier som ingår i renöringsmedlet. CDV är ett teoretiskt värde, vilket tar hänsyn till varje ämnes giftighet och nedbrytbarhet i miljön.

Produktens kritiska förtunningsvolym beräknas utifrån den rekommenderade dosering som finns angiven på förpackningen.

Produktens kritiska förtunningsvolym CDV får inte överstiga följande gränsvärde för $CDV_{kronisk}$.

Tabell 4: CDV-gränsvärden

	CDVkron
Koncentrat, konsument	**10500**
RTU WC, konsument*	**600000**
RTU övrigt, konsument	**700000**
RTU fönster, konsument och proffs	**75000**
Koncentrat, proffs	**9500**
RTU WC, proffs*	**700000**
RTU, proffs	**450000**

* *Vattnet i WC medräknas inte som en del av brukslösningen*

CDV beräknas med följande formel och räknas för samtliga ämnen i produkten:

$CDV_{kronisk} = \sum CDVi = \sum (dosei \times DFi \times 1000 / TF_{kronisk})$

dosei = den ingående mängden av varje enskilt ämne ”i”, i g/l brukslösning

DFi = nedbrytningsfaktorn för ämne ”i, i enlighet med DID-listan

$TF_{kronisk}$ = kronisk toxicitetsfaktor för ämne ”i”, i enlighet med DID-listan

- ✉ Beräkning av CDVkronisk för produkten.
- ✉ Hänvisning till DID-listan, version 2007 eller senare. För ämnen som inte finns på DID-listan ska parametrarna räknas fram enligt vägledningen i DID-listan del B. Den tillhörande dokumentationen ska insändas.

K15 Innehåll av ämnen som inte är aerobt och/eller anaerobt nedbytbara

Produktens totala innehåll av ämnen som inte är aerobt (aNBO) och/eller anaerobt (anNBO) nedbrytbara får inte överstiga nedan angivna gränser per liter brukslösning.

aNBO respektive anNBO räknas för samtliga organiska ämnen i rengöringsmedlet.

Observera att alla tensider ska vara aerobt och anaerobt nedbrytbara enligt K16.

Tabell 5. Gränser för aNBO och anNBO

	aNBO (g/liter brukslösning)	anNBO (g/liter brukslösning
Koncentrat, konsument	**0,100**	**0,100**
RTU WC, konsument	**2,10**	**6,00**
RTU övrigt, konsument	**2,00**	**2,00**
RTU fönster, konsument och proffs	**2,00**	**2,00**
Koncentrat, proffs	**0,045**	**0,250**
RTU WC, proffs	**2,25**	**30,0**
RTU, proffs	**0,70**	**0,70**

Observera att följande undantag gäller:

- Kumenesulfonater (DID 139) som har data på DID-listan, vilka inte stämmer överrens med publicerade under HERA-projektet. Följande data kan då användas vi ansökan med kumenesulfonater: aNBO = R och DF = 0,05. Då BCF = 1,41 samt logKow = -2,7 kan kumenesulfonater i enlighet med bilaga 2 undatas i beräkningen av anNBO.
- Iminodisuccinat (DID 148) kan uteslutas från beräkningen av anNBO.

✉ Beräkning av aNBO och anNBO för rengöringsmedlet.

✉ Hänvisning till DID-listan, version 2007 eller senare För ämnen som inte finns på DID-listan ska parametrarna räknas fram enligt vägledningen i DID-listan del B. Den tillhörande dokumentationen ska insändas.

K16 Tensider

a) Alla tensider ska vara lätt nedbrytbara (aerobt).

b) Alla tensider ska vara anaerobt nedbrytbara.

✉ Hänvisning till DID-listan daterad 2007 eller senare versioner. Om DID-listan saknar relevant data för tensiden så kan data tas från säkerhetsdatablad under förutsättning att datan är trovärdig samt att testmetoderna är i överenstämmelse med bilaga 2. DID-listans del B visar hur beräkningarna av de olika faktorerna görs. Det är också tillåtet att hänvisa till analogibetraktningar, så länge de är utförda av en kompetent tredje part samt hänvisar till relevant litteraturdata som är vetenskapligt värderad.

2 Effektivitet

Kravet innebär att produkten ska vara minst lika bra eller bättre än den produkten den jämförs mot (referensprodukten). För proffsprodukter kan ansökaren välja mellan att utföra testet i form av ett laboratorietest (K17) eller som ett användartest (K18). För konsumentprodukter finns i remissförslaget endast ett laboratorieförslag.

K17 Effektivitetstest - laboratorietest

a) Produkten ska vid en laboratorietest visas ha lika bra eller bättre rengöringseffektivitet jämfört med en referensprodukt inom samma produktkategori. Produkten ska även ha bättre rengörande effekt än rengöring med enbart vatten.

Om produkten marknadsförs mot både proffs och konsumentmarknad så ska produkten testas i jämförelse med en proffs-produkt.

Testet ska visa på förmåga till borttagning av smuts, i enlighet med beskrivningen i bilaga 6.

Testet ska utföras på ett laboratorium som uppfyller kraven om testlaboratorier i bilaga 2 (punkt 1B).

b) Om produkten är testad i enlighet med EU Ecolabels test för allrengöringsmedel och sanitetsrengöringsmedel (Komissionens beslut version 28 juni 2011 eller senare version) kan den laboratorietesten användas.

✉ Alternativ a: Testrapport innehållande dosering, val av referensprodukt, beskrivning av testmetod, beskrivning av smutsberedning och innehåll, val av ytor, beräkning av EFF (effektivitetsindex), enligt bilaga 6, där det framgår att testprodukten är lika bra eller bättre än referensprodukten samt bättre än vatten.

✉ Alternativ a: Dokumentation angående testlaboratoriet som visar att laboratoriet uppfyller kraven om testlab i bilaga 2 (punkt 1B).

✉ Alternativ b: Redogörelse för hur EU Ecolabel-testet har utförts, kompletta resultat från testet.

K18 Effektivitetstest – Användartest (endast proffs produkter)

a) Produkten ska vid en användartest bedömas vara lika bra eller bättre än en referensprodukt inom samma produktkategori av 80% av testarna.

Produktens effektivitet bedöms utifrån följande tre parametrar:

- Förmåga att ta bort smuts i jämförelse med referensprodukten
- Skonsamhet mot de rengjorda ytorna i jämförelse med referensprodukten
- Effektivitet i jämförelse mot referensprodukten

Testerna genomförs av minst 5 olika användare. Samtliga användare/testare ska fylla i bilaga 5 (a, b eller c beroende på produktkategori). Den ansökande ska sedan sammanställa resultaten i enlighet med bilaga 5d.

b) Om produkten är testad i enlighet med EU Ecolabels test för allrengöringsmedel och sanitetsrengöringsmedel (Komissionens beslut version 28 juni 2011 eller senare version) kan den användartesten användas.

✉ Redogörelse för hur testet utförts.

✉ Samtliga komplett ifyllda svarsformulär enligt bilaga 5a, b eller c, samt en sammanställning av svaren enligt bilaga 5d.

✉ Redogörelse för hur EU Ecolabel-testet har utförts samt kompletta resultat från det testet.

3 Emballage och användarinstruktioner

K19 Emballage - plast

Emballage och etiketter som innehåller PVC eller plast baserade på andra typer av halogenerade plast får inte användas.

✉ Datablad eller intyg som visar vilken plast som används. Bilaga 3 eller likvärdigt intyg kan användas.

K20 DIN-märkning

Plastförpackning ska vara märkta enligt DIN 6120 del 2, ISO 11469:2000 eller motsvarande. Korkar, lock och pumpar undantas det här kravet.

✉ Dokumentation av primäremballaget som visar att märkningen är enligt DIN 6120 eller motsvarande märkning, bilder av produktens märkning eller datablad där märkningen framgår. Märkningen kan också framgå av bifogad etikett, om detta komplementeras med dokumentation för plasttyp från emballageproducent

K21 VNF, Vikt-Nytta-Förhållande

VNF är ett mått på den mängd emballage som används för att leverera en mängd produkt med viss nytta.

Beräkningen av VNF (gram emballage(liter brukslösning) görs enligt följande:

$VNF_{RTU} = \Sigma \ [(V_i + N_i)/(D_i * t_i)] \leq$ **200,0 gram emballage/liter brukslösning**

$VNF_{Koncentrerade} = \Sigma \ [(V_i + N_i)/(D_i * t_i)] \leq$ **1,20 gram emballage/liter brukslösning**

V_i = Vikt av primäremballage-komponent (i) samt eventuella refiller i gram inklusive korkar, påmonterade doseringsanordningar och liknande (gram).

N_i = vikten (g) av icke-återvunnet (jungfruligt) material i emballagekomponenten (i) i gram.

Om andelen återvunnet material i emballagekomponenten är 0% så är $N_i = V_i$.

Emballaget anses att vara återvunnet om dess råvara insamlas från distributionsledet och/eller konsumentledet. Om råvaran är industriavfall från material- eller emballageproducenten egen produktion anses materialet inte vara återvunnet.

D_i = Antal funktionella doser i primäremballagekomponent (i). För produkter som säljs färdigförtunnade sättes D= produktvolym (i antal liter)

t_i = Returtalet. Det vill säga det antal gånger som emballagekomponenten (i) återanvänds. t = 1 om emballaget inte återanvänds till samma funktion (engångsemballage).

t > 1 kan endast användas om det finns dokumenterat att förpackningen återanvänds flera gånger till samma ändamål.

Gränsvärdet gäller för summan av original emballage och eventuell refillemballage.

✉ Intyg/dokumentation från emballageproducenten om materialtyp samt vikt av förpackningskomponenterna (tex kork, spraymunstycke, flaska och etiketter)

✉ Beräkning av vikt-nytta förhållandet (VNF) samt eventuell dokumentation om återanvändning av emballaget.

✉ Intyg från emballageproducenten angående andel återvunnet material, om det används återvunnet/recirkulerat material.

✉ Om t >1: Dokumentation i form av försäljningsstatistik eller liknande som visar hur många refiller som säljs per originalförpackning.

K22 Retursystem

Relevanta nationella regler, lagar och/eller branschavtal beträffande retursystem för produkter och emballage (såsom REPA i Sverige, PYR i Finland, Grøn Punkt i Norge) ska uppfyllas i de nordiska länder där företaget marknadsför sina rengöringsmedel.

✉ Kopia på avtal från sökanden om anslutning till befintliga avtal om återvinning/ omhändertagande samt bilaga 3 eller likvärdigt intyg kan användas för samtliga nordiska länder där produkten ska säljas.

K23 Informationstext samt användar- och doseringsinformation

- Informationstexten på emballaget ska följa detergentförordningen 648/2004/EC och 907/2006/EC.
- Tydliga användarinstruktioner för hur produkten ska användas.
- Det ska klart framgå vilket bruksområde produkten har (se avsnitt ”Vad kan svanenmärkas”)
- Om produkten ska spädas/förtunnas före användning så ska rekommenderad dosering vid normal besmutsning/eller normal användning tydligt och lättförståeligt anges på emballage och/eller produktdatablad.
- För konsumentprodukter ska doseringen finnas angiven som x antal milliliter till y liter vatten eller som z antal korkar till y liter vatten.
- För produkter som är avsedda för professionellt bruk kan doseringen anges som till exempel x antal ml og/eller motsvarande y pumpslag og/eller liknande per z liter vatten.
- Produkter som ska säljas i Norge ska även inkomma med dokumentation som visar att ”Uten fosfat” står på etiketterna (se også krav K11).

✉ Etikett, utkast av etikett eller kopia av informationen (informationstext samt användarinstruktion) på primäremballage och/eller tekniskt produktdatablad. Informationen på etiketter och/eller produktdatablad ska finnas på de språk där produkten marknadsförs.

4 Kvalitets- och myndighetskrav

För att säkerställa att Svanens krav uppfylls ska följande rutiner vara implementerade.

Om rengöringsmedlet har ett certifierat miljöledningssystem enligt ISO 14 001 eller EMAS, där följande rutiner är implementerade räcker det att den ackrediterade revisorn intygar att kraven nedan implementerats.

K24 Lagar och förordningar

Licensinnehavaren ska säkerställa att relevanta gällande lagar och bestämmelser för säkerhet, arbetsmiljö, miljölagstiftning och anläggningsspecifika villkor/koncessioner följs på samtliga tillverkningsställen för den Svanenmärkta produkten.

Ingen dokumentation krävs men Nordisk Miljömärkning kan dra in licensen om kravet inte uppfylls.

K25 Ansvarig för Svanen

Det ska finnas en ansvarig på företaget för att Svanens krav uppfylls samt en kontaktperson mot Nordisk Miljömärkning.

✉ Organisationsstruktur som visar ansvariga för ovanstående.

K26 Dokumentation

Licensinnehavaren ska kunna uppvisa kopia av ansökan samt fakta- och beräknings-underlag (inklusive testrapporter, dokument från underleverantörer och liknande) för den dokumentation som sänts in i samband med ansökan.

☺ Kontrolleras på plats.

K27 Rengöringsmedlets kvalitét

Licensinnehavaren ska garantera att kvaliteten i produktionen av det Svanenmärkta rengöringsmedlet inte försämras under licensens giltighetstid.

✉ Rutiner för att sammanställa och vid behov åtgärda reklamationer/klagomål gällande kvaliteten på de Svanenmärkta rengöringsmedlen.

K28 Planerade ändringar och oförutsedda avvikelser

Planerade produktions- eller marknadsrelaterade ändringar och oförutsedda avvikelser som påverkar Svanens krav ska skriftligen meddelas Nordisk Miljömärkning.

✉ Rutiner som visar hur planerade ändringar hanteras.

✉ Rutiner som visar hur oförutsedda avvikelser hanteras.

K29 Spårbarhet

Licensinnehavaren ska ha spårbarhet på den Svanenmärkta rengöringsmedel i produktionen.

✉ Beskrivning/rutiner över hur kravet uppfylls.

5 Marknadsföring

K30 Marknadsföring

Marknadsföring av Svanenmärkta rengöringsmedel ska ske enligt ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter” 22 juni 2011 eller senare versioner. Produkten får inte marknadsföras för andra användningsområden än de som täcks av kriterierna och de som är dokumenterade vid ansökan till Nordisk Miljömärkning.

✉ Ifylld bilaga 1.

Miljömärket Svanen är ett varumärke med mycket hög kännedom och trovärdighet inom Norden. Det Svanenmärkta rengöringsmedlet får marknadsföras med Svanenmärket så länge licensen är giltig.

Märket ska placeras så att det inte uppstår tvivel om vad märkningen avser och så att det framgår att rengöringsmedlet är miljömärkt.

Svanenmärkets utformning

Svanenmärket har följande utformning:

licensnummer

Varje licens får ett unikt sex-siffrigt licensnummer som ska användas tillsammans med märket.

Mer om märkets utformning finns att läsa i ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter” 22 juni 2011 eller senare versioner.

Efterkontroll

Nordisk Miljömärkning kan kontrollera att rengöringsmelet uppfyller Svanens krav även efter att licens har beviljats. Det kan t.ex. ske genom besök på plats eller stickprovskontroll.

Visar det sig att rengöringsmedlet inte uppfyller kraven kan licensen dras in.

Stickprov kan även tas i handeln och analyseras av ett opartiskt laboratorium. Uppfylls inte kraven kan Nordisk Miljömärkning kräva att licensinnehavaren betalar analyskostnaderna.

Hur länge gäller licensen?

Miljömärkningslicensen gäller så länge kriterierna uppfylls och tills dess kriterierna slutar gälla. Kriterierna kan förlängas eller justeras, i sådana fall förlängs licensen automatiskt och licensinnehavaren meddelas.

Senast 1 år innan kriterierna slutar gälla meddelas vilka kriterier som ska gälla efter kriteriernas sista giltighetsdatum. Licensinnehavaren erbjuds då möjlighet att förnya licensen.

Bilaga 1

Marknadsföring av Svanenmärkta Rengöringsmedel

Vi bekräftar härmed att vi känner till reglerna för användning av det nordiska miljömärket Svanen enligt ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter” 22 juni 2011 eller senare versioner och vi försäkrar att marknadsföringen av den/det Svanenmärkta Rengöringsmedel ska genomföras enligt dessa regler.

Vi bekräftar också att vi har kunskap om innehållet i kriterierna för Svanenmärkning av Rengöringsmedel.

Vi försäkrar att de inom vårt företag som marknadsför de Svanenmärkta XX ska informeras om kriterierna för Svanenmärkning av XX samt ”Regler för nordisk miljömärkning av produkter” 22 juni 2011 eller senare versioner.

_____	_____
Ort och datum	Företag

_____

Underskrift, kontaktperson

_____	_____
Namnförtydligande	Telefon

_____

Underskrift, marknadsförigsansvarig

_____	_____
Namnförtydligande	Telefon

Vid personalbyte ska ett nytt intyg skickas in till Nordisk Miljömärkning.

Bilaga 2 Analys- och testlaboratorier

1A Krav till analyslaboratoriet

Följande gäller för tester rörande ekotoxiska effekter, mikroorganismer och Challengetester. Analyslaboratoriet ska vara kompetent och opartiskt enligt nedan.

Analyslaboratoriet ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt analyslaboratorium.

För Challengetest kan även sökandens analyslaboratorium/mätning godkännas för att genomföra analyser och mätningar om:

- Producenten har ett kvalitetssystem där provtagning och analyser ingår och som är certifierat enligt ISO 9000.
- Testmetoden för Challengetestet ska ingå i kvalitetssystemet.
- Nordisk Miljömärkning ska ha tillgång till all rådata från testet.

1B Krav till laboratorium vid effektivitetstest

Laboratoriet ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt analyslaboratorium.

Sökandens analyslaboratorium/mätning kan godkännas för att genomföra effektivitetstester om:

- Producenten har ett kvalitetssystem där effektivitetstestet ingår och som är certifierat enligt ISO 9000.
- Testmetoden för effektivitetstestet ska ingå i kvalitetssystemet.
- Nordisk Miljömärkning ska ha tillgång till all rådata för effektivitetstestet.

2 Ekotoxikologiska testmetoder

Internationella testmetoder (OECD Guidelines for Testing of Chemicals, ISBN 92-64-1222144) eller likvärdiga metoder ska användas för dokumentation. Om likvärdiga metoder används ska dessa bedömas av en oberoende instans för att säkerställa att även resultaten är likvärdiga. De relevanta testmetoder som ska användas anges nedan.

3 Akut akvatisk toxicitet

För akut akvatisk toxicitet används testmetod nr 201, 202 och 203 i OECD guideline for testing of chemicals (ISBN 92-64-1222144) eller andra likvärdiga testmetoder.

4 Bioackumulering

Om ett ämne testats för bioackumulerbarhet på fisk enligt OECD 305 A-E och dess biokoncentrationsfaktor (BCF) är > 500 anses ämnet vara bioackumulerbart. Om inte BCF-värde finns, anses ett ämne vara bioackumulerbart om ämnets $\log K_{ow} \geq 4{,}0$ enligt 107, 117 eller 123 OECD guidelines for testing of chemicals (ISBN 92-64-1222144) eller motsvarande, såvida inte annat påvisats. Om högst uppmätta BCF ≤ 500 anses ämnet inte vara bioackumulerbart även om $\log K_{ow} \geq 4{,}0$.

OECDs testanvisning 107 kan inte tillämpas på ytaktiva ämnen som har både fett- och vattenlösande egenskaper. Baserat på vad man vet i dag, måste det för sådana ämnen visas med en hög grad av säkerhet att de och deras nedbrytningsprodukter inte utgör någon fara för vattenlevande organismer i ett längre tidsperspektiv.

Datamodeller (så som BIOWIN) accepteras, men om resultaten av modellberäkningar ligger nära gränsvärden eller Nordisk Miljömärkning har motsägande data, kan säkrare information krävas.

5 Aerob nedbrytbarhet

För lätt biologisk nedbrytbarhet används testmetod nr 301 (A till F) eller 310 i OECD guidelines for testing of chemicals (ISBN 92-64-1222144).

Andra vetenskapligt accepterade testmetoder kan också användas. Testresultat från sådana metoder ska då värderas av en opartisk instans.

6 Anaerob nedbrytbarhet

För anaerob nedbrytbarhet används ISO 11734, ECETOC nr 28 (juni 1988) eller likvärdiga testmetoder. För att ett ämne ska betraktas som anaerobt krävs > 60 % mineralisering efter max 60 dagar (motsvarar >60 % ThOD/ThCO2 eller > 70% DOC reduktion).

Ämnen som inte är tensider och inte finns på DID-listan kan undantas krav om anaerob nedbrytbarhet om de är:

- Lätt nedbrytbara och har låg adsorption (A < 25%)
- Lätt nedbrytbara och har hög desorption (D > 25%)
- Lätt nedbrytbara och inte potentiellt bioackumulerbara

För bestämning av adsorption/desorption används metod 106 i OECD Guidelines eller ISO CD 18749 ”Water quality –Adsorption of substance activated sludge”.

7 DID-listan

DID-listan är en gemensam lista för EU:s miljömärkning och Nordisk Miljömärkning. Listan är utarbetad i samarbete med intressenter från både konsument- och miljöorganisationer och industrin. Den innehåller information om giftighet och nedbrytbarhet för en rad ämnen som kan tänkas användas för produkter inom det kemisk/tekniska

området. Ämnena som finns på DID-listan är inte ett uttryck för vilka ämnen som finns i miljömärkta produkter.

DID-listan kan inte användas för dokumentation av toxicitet för de enskilda ämnena i anslutning till klassificeringsreglerna. Här ska uppgifter från säkerhetsdatablad, litteratur eller råvaruproducent användas.

Den separata DID-listan kan rekvireras hos miljömärkningsorganisationen eller via respektive lands webbplats, se sidan två. Listan finns även på:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/did_list_en.htm

För ämnen som inte omfattas av listan bestäms faktorerna enligt beskrivet i DID-listan part B, se:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/ecolabelled_products/categories/pdf/did_list/didlist_part_b_en.pdf

För de här kriterierna gäller DID-listan som är fastställd i januari 2007 eller senare versioner.

För beräkning av CDV i K13 finns räkneark som kan användas, vilka tillhandahålls från Nordisk Miljömärkning, samt finns att hämta på den svenska och den danska hemsidan:

http://www.svanen.se/Foretag/Kriterier/kriterie/?productGroupID=20001

http://www.ecolabel.dk/producenter/kriterier/kriterieliste/kriteriedetaljer?maerke=Svanen&produktgruppe=25

Om data för kronisk toxicitet inte finns tillgängliga kan akut data och den tillhörande säkerhetsfaktorn användas för att uppskatta den kroniska toxicitetsfaktorn.

8 Challengetest

För att undvika onödigt tillsättande av konserveringsmedel samt att säkra att mängden konserveringsmedel är tillräcklig ställs krav på att tillsatt mängd konserveringsmedel ska vara optimerat i förhållande till produktens volym. Detta dokumenteras via ett Challengetest eller motsvarande, vilket utförs i samband med utveckling av produkten eller motsvarande.

Challengetest är en massbeteckning för test till att bestämma den rätta/nödvändiga mängden konserveringsmedel i produkter. Detta görs genom att tillsätta olika koncentrationer konserveringsmedel till en rad prover samt ett prov utan tillsatt konservering. Proverna tillsätts en blandning av bakterier, jäst- och mögelsvampar och testas för tillväxt av dessa organismer efter 7 dagar Detta fortsätter sedan minimum i 28 dagar (vissa tester kräver minimum 6 veckor). Den lägsta koncentration av konserveringsmedel där det inte förekommer påväxt är den rätta/optimala mängden konserveringsmedel för produkten. Olika producenter och leverantörer av konserveringsmedel har olika Challengetest/metoder som de använder för att bestämma rätt halt konserveringsmedel. Det handlar bland annat om följande tester: Koko Test (Test Method SM 021), USP Challenge Test (US Pharmacopoeia) och CTFA Challenge Test (Cosmetics Toiletries and Fragrance Association).

Bilaga 3 - Intyg från producent av Rengöringsmedel

Används i samband med ansökan om licens för Svanenmärkning av rengöringsmedel. För att kunna fylla i följande intyg ska intyg finnas för samtliga råvaror (bilaga 4 eller motsvarande intyg).

Detta intyg är baserat på den vetskap vi innehar vid tidpunkten för ansökan baserat på tester och/eller intyg från råvaruproducenter. Med förbehåll för utveckling och ny vetskap. Skulle sådan ny vetskap uppstå, så är undertecknad förpliktigad till att sända in ett uppdaterat intyg till Nordisk Miljömärkning.

Produktens namn: _____

☐ Konsumentprodukt/Produkt till detaljhandeln

☐ Professionell produkt*

**Produkter räknas som professionella om mer än 80% av försäljningen går till den professionella marknaden*

Som ingående ämne räknas alla ämnen i produkten, även tillsatta additiver i råvarorna (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer), dock inte föroreningar från råvaruproduktionen. Som föroreningar räknas rester från råvaruproduktionen, vilka ingår i produkten i koncentrationer under 0,010 % (100 ppm). Som förorening räknas dock inte ämnen som tillsatts en råvara eller produkt medvetet och med ett syfte oavsett mängd. Föroreningar på råvarunivå i koncentrationer över 1,0% i råvaran räknas som ingående ämnen. Även kända avspaltningsämnen/produkter (såsom formaldehyd och arylamin) från ingående ämnen räknas som ingående ämnen.

	Ja	Nej
K4: Innehåller produkten ämnen som är klassificerade som eller som kan avspalta ämnen som är canerogena (Carc), mutagena (Muta), reproduktionsskadliga eller skadliga för ammande barn (Lact.), enligt tabell 2?	☐	☐
K5: Innehåller produkten ämnen som är klassificerade som sensibiliserande/allergiframkallande med H334/R42 och/eller H317/R43 (se även särkrav för parfymer i K9 +K10)?	☐	☐
K5: Om produkten innehåller sensbiliserande konserveringsmedel, ange pH-värde på produkten:_____		
K6: Innehåller produkten:		
APEO (alkylfenoletoxylater) och/eller APD (alkylfenolderivat)?	☐	☐
Reaktiva klorföreningar, tex natriumhypoklorit	☐	☐
Klororganiska föreningar	☐	☐
Kvartenära ammoniumsalter som inte är lätt nedbrytbara?	☐	☐
Benzalkoniumklorid	☐	☐
EDTA (etylendiamintetraättiksyra) och/eller dess salter?	☐	☐
DTPA	☐	☐

Fosfonater	☐	☐
Nanomateriale/-partikler (med nanomateriale/-partikler menes "et naturlig, tilfældigt opstået eller fremstillet materiale, der består af partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor mindst 1 % af partiklerne i den antalsmæssige størrelsesfordeling i en eller flere eksterne dimensioner ligger i størrelsesintervallet 1-100 nm". Eksempler er ZnO, TiO2, SiO2 og AgZnO og Ag. Polymere emulsjoner regnes ikke her som nanomateriale.)	☐	☐
Perfluorinerade och polyfluorinerade alkylerad föreningar (PFAS)	☐	☐
Metyldibromoglutaronitril (MG)?	☐	☐
Nitromusker och/eller polycykliska muskföreningar?	☐	☐
Ämnen som bedöms som potentiellt hormonstörande (EDC, katerori I eller II i EU's strategi för hormonstörande ämnen)? http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf (bilaga L, sida 238 och framåt)	☐	☐
Ämnen, som uppfyller PBT- och vPvB-kriterierna på kandidatlistan för "särskilt problematiska ämnen" (Bilaga XIII i REACH-förordningen)?	☐	☐
Substances of very high concern, enligt REACH article 59, bilag XIV? http://echa.europa.eu/chem_data/candidate_list_en.asp	☐	☐
K7: Ingår konserveringsmedel i produkten? Om ja, ange logKow eller BCF:_____ Är konserveringsmedel endast är tillsatt i syfte att konservera produktet?	☐ ☐	☐ ☐
K8: Ingår färgämnen i produkten? Om ja, ange logKow, BCF eller E-nr:_____	☐	☐
K10. Innehåller produkten parfymänen och/eller växtextrakt?	☐	☐
10a. Om ja, är parfymen hanterad enligt IFRA riktinjer?	☐	☐
11. Innehåller produkten fosfor (P)?	☐	☐
K12: Innehåller produkten mikroorganismer?	☐	☐
K13: Innehåller produkten ämnen klassificerade med följande faroangivelser/riskfraser:		
H410 / R50/53?	☐	☐
H411 / R51/53?	☐	☐
H412 / R52/53?	☐	☐
Emballage (K19, K22):		
K19: Innehåller emballaget (inklusive etiketterna) PVC eller andra typer av halogenerade plast material?	☐	☐
K22: Uppfylls relevanta nationella regler, lagstiftning och/eller branschavtal beträffande återvinningssystem för produkter och emballage i de nordiska länderna där de Svanenmärkta produkterna marknadsförs/ska marknadsföras? Finland (t.ex. PYR)		

Sverige (REPA) Norge (Grønt Punkt)	☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐

Om det kryssats ja för någon av ovanstående frågor(med undantag för K19 och K22) anges namn, CAS-nr., koncentration och anledningen för tillsatsen av respektive ämne:

_____

_____

_____

_____

Vid ändringar i sammansättningen av produkten ska ett nytt intyg om uppfyllelse av kraven skickas in till Nordisk Miljömärkning.

Ort och datum:	Företagsnamn/stämpel:
Ansvarig person:	Ansvarig persons underskrift:

Bilaga 4 - Intyg från råvaruproducent

Används i samband med ansökan om licens för Svanenmärkning av rengöringsmedel.

Detta intyg är baserat på den vetskap vi innehar vid detta tidpunkten. Med förbehåll för utveckling och ny vetskap. Skulle sådan ny vetskap uppstå, så är undertecknad förpliktigad till att sända in ett uppdaterat intyg till Nordisk Miljömärkning.

Råvarans namn: _____

Som ingående ämne räknas alla ämnen i produkten, även tillsatta additiver i råvarorna (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer), dock inte föroreningar från råvaruproduktionen. Som föroreningar räknas rester från råvaruproduktionen, vilka ingår i produkten i koncentrationer under 0,010 % (100 ppm). Som förorening räknas dock inte ämnen som tillsatts en råvara eller produkt medvetet och med ett syfte oavsett mängd. Föroreningar på råvarunivå i koncentrationer över 1,0 % i råvaran räknas som ingående ämnen. Även kända avspaltningsämnen/produkter (såsom formaldehyd och arylamin) från ingående ämnen räknas som ingående ämnen.
Om något av nedanstående ämnen ingår i råvaran, oavsett om det är som förorening eller inte och oavsett mängd ska detta anges på sidan 2 av intyget.

	Ja	Nej
K4: Innehåller råvaran ämnen som är klassificerade som eller som kan avspalta ämnen som är canerogena (Carc), mutagena (Muta), reproduktionsskadliga eller skadliga för ammande barn (Lact.), enligt tabell 2?	☐	☐
K5: Innehåller råvaran ämnen som är klassificerade som sensibiliserande/allergiframkallande med H334/R42 och/eller H317/R43 (se även särkrav för parfymer i 10)?	☐	☐
K6: Innehåller produkten följande:		
APEO (alkylfenoletoxylater) och/eller APD (alkylfenolderivat)?	☐	☐
Reaktiva klorföreningar, tex natriumhypoklorit?	☐	☐
Klororganiska föreningar?	☐	☐
Kvartenära ammoniumsalter som inte är lätt nedbrytbara?	☐	☐
Benzalkoniumklorid	☐	☐
EDTA (etylendiamintetraättiksyra) och/eller dess salter?	☐	☐
DTPA	☐	☐
Fosfonater	☐	☐
Nanomateriale/-partikler (med nanomateriale/-partikler menes ”et naturlig, tilfældigt opstået eller fremstillet materiale, der består af partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor mindst 1 % af partiklerne i den antalsmæssige størrelsesfordeling i en eller flere eksterne dimensioner ligger i størrelsesintervallet 1-100 nm”. Eksempler er ZnO, TiO2, SiO2 og AgZnO, og Ag. Polymere emulsjoner regnes ikke her som nanomateriale.)	☐	☐

Perfluorinerade och polyfluorinerade alkylerad föreningar (PFAS)	☐	☐
Metyldibromoglutaronitril (MG)?	☐	☐
Nitromusker och/eller polycykliska muskföreningar?	☐	☐
Ämnen som bedöms som potentiellt hormonstörande (EDC, katerori I eller II i EU's strategi för hormonstörande ämnen)? http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf (bilaga L, sida 238 och framåt)	☐	☐
Ämnen, som uppfyller PBT- och vPvB-kriterierna på kandidatlistan för ”särskilt problematiska ämnen” (Bilaga XIII i REACH-förordningen)?	☐	☐
Substances of very high concern, enligt REACH article 59, bilag XIV? http://echa.europa.eu/chem_data/candidate_list_en.asp	☐	☐
K7: Ingår konserveringsmedel i produkten? Om ja, ange logKow eller BCF:_____ Är konserveringsmedel endast är tillsatt i syfte att konservera råvaren?	☐ ☐	☐ ☐
K8: Ingår färgämnen i produkten? Om ja, ange logKow, BCF eller E-nr:_____	☐	☐
K10: Innehåller produkten parfymänen och/eller växtextrakt?	☐	☐
10a: Om ja, är parfymen hanterad enligt IFRA riktinjer?	☐	☐
10b-d: Om ja (krav 10), innehåller parfymen ämnen som omfattas av krav om deklarering i Tvätt- och rengöringsförordningen 648/2004/EEC med senare ändringar (se bilaga 6) och/eller parfymämnen klassificerade som H334/R42 och/eller H317/R43?	☐	☐
11: Ingår fosfor i råvaran?	☐	☐
K12: Innehåller produkten mikroorganismer?	☐	☐
K13: Innehåller produkten ämnen klassificerade med följande faroangivelser/riskfraser:		
H410 / R50/53?	☐	☐
H411 / R51/53?	☐	☐
H412 / R52/53?	☐	☐

Om det kryssats ja för någon av ovanstående frågor anges namn, CAS-nr., koncentration i råvaran och anledningen för tillsatsen av respektive ämne (te.x om ämnet ingår som förorening, additiv osv):

_____

_____

_____

_____

Vid ändringar i sammansättningen av råvaran ska ett nytt intyg om uppfyllelse av kraven skickas in till Nordisk Miljömärkning.

Ort och datum:	Företagsnamn/stämpel:
Ansvarig person:	Ansvarig persons underskrift:

Bilaga 5 Användartest

Denna bilaga beskriver ramarna för hur ett användartest för proffs produkter ska genomföras. Målet med testet är att visa att den produkt som söker svanenmärkning (testprodukten) är lika bra eller bättre än jämförelseprodukten. Testet ska även visa om testprodukten skadar de ytor som produkten marknadsförs för.

Kvalitetskrav

Minst 80% av användarna ska anse att produkten är bättre eller lika bra som jämförelseprodukten för att produkten ska anses ha uppfyllt effektivitetskravet.

Testpersoner

Testpersonerna ska vara professionella användare* av rengöringsmedel. Minst 5 professionella användare ska testa produkterna. De 5 personerna ska vara slumpvis utvalda och ska komma från 5 olika verksamheter/institutioner/företag.

**Konsumentprodukter hänvisas till laboratorietestet*

Jämförelseprodukt

Testprodukten ska jämföras mot en produkt som användaren normalt använder och ska vara en produkt med användningsområde som testprodukten. Test- och jämförelseprodukt kan inte vara samma produkt. Testprodukt och jämförelseprodukt kan vara från samma producent.

Genomförande av testet

Testen ska utföras på den typ av ytor som är relevant för testprodukten i enlighet med vad som anges på etiketten.

Doseringen ska vara den som angetts på etiketen som lägsta dosering vid normal besmutsning för testprodukten. Dvs om normaldoseringen på etiketten angetts som ett intervall, så ska den lägsta doseringen i intervallet användas. På samma sätt ska doseringen för jämförelseprodukten vara den på etiketten lägsta angivna doseringen till normal besmutsning.

Produkten ska användas minst **5** gånger på samma ställe.

Frågeformulär till effektivitetstest

Det finns 3 frågeformulär för användartest:

- Allrengöringsmedel och köksprodukter (bilaga 5a)
- Sanitetsrengöringsmedel (bilaga 5b)

- Fönster och glas (bilaga 5c)

Varje testperson ska fylla i och besvara samtliga frågor i frågeformuläret. Ett formulär fylls i per produkt.

Samtliga svar sammanställs i en tabell, se tabell 1-3 i bilaga 5d, där det framgår hur många som har svarat samt hur många som lämnat respektive svar. Ansökaren ansvarar även för att dokumentera vilka som fick frågeformuläret samt hur stor svarsfrekvensen var.

Det ska framgå att testproduktens recept är detsamma vid effektivitetstestet som det som sänds in vid ansökan om svanenmärkning,

Dokumentationskrav

Följande dokumentation ska sändas in till Nordisk Miljömärkning:

- Beskrivning av hur testpersonerna har valts ut samt hur många som har fått frågeformuläret.
- Alla komplett besvarade frågeformulär från testpersonerna
- Sammanställning av resultatet av de mottagna frågeformulären (se tabell 1-3 nedan)

Testproduktens recept ska vara detsamma som det som skickats in för ansökan om miljömärkning.

Bilaga 5a - Effektivitetstest för all-rengöringsmedel och köks-rengöringsmedel

Följande frågeformulär ska besvaras (alla frågor) av varje testperson.

Information om testet

Namn på testprodukten (den produkt som söker svanen):

_____

Dosering av testprodukt: _____

Namn på jämförelseprodukt (= den produkt som normalt används):

_____

Dosering av jämförelseprodukt:_____

Vilken typ av ytor har testprodukten använts på? Ange material, såsom sten, kakel, linoleum, trä, målade ytor, rostfria bänkar.

□ Golv:_____

□ Bord: _____

□ Inredning: _____

□ Vägg: _____

□ Tak: _____

□ Annat: _____

Testperiod

Startdatum: _____ Slutdatum: _____

Hur många gånger har testprodukten testats på samma ställe under den angivna testperioden?_____

Hur länge har du använt jämförelseprodukten? _____

Cirka hur ofta används jämförelseprodukten? _____

Användning

Hur har produkten använts (städmaskin, mopp osv)?_____

_____

Var har produkten används. På vilka bruksområden har produkten använts? (kök, badrum, skola, kontor, restaurang, hotell)?

_____

_____

Vilken typ av smuts är den mest problematiska inom detta område?

_____

Bedömning av produkten:

När testperioden avslutas ska testprodukten jämföras med jämförelseprodukten och bedömmas enligt följande tabell:

	Sämre	**Likvärdig**	**Bättre**
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort smuts i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur bedömer du testproduktens skonsamhet på de rengjorda ytorna i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur effektiv anser du testprodukten var i jämförelse med jämförelseprodukten?			

Kommentarer: _____

_____

_____

_____

Information om teststället/testföretaget

Rengöringstestet och tillhörande bedömning är genomfört av:

Företagets namn: _____

Företagets adress:

_____

Kontaktperson: _____

Telefon: _____

Om det uppstår frågor kring testet så kontaktas i första hand producenten av produkten, men Nordisk Miljömärkning kan även komma att kontakta testpersonen vid tveksamheter.

Bilaga 5b – Effektivitetstest för sanitets-rengöringsmedel

Följande frågeformulär ska besvaras (alla frågor) av varje testperson.

Information om testet

Namn på testprodukten (den produkt som söker svanen):

_____

Dosering av testprodukt: _____

Namn på jämförelseprodukt (= den produkt som normalt används):

_____

Dosering av jämförelseprodukt:_____

Vilken typ av ytor har testprodukten använts på?

□ Handfat, badrumsporslin

□ Badrumsinredning, tex skåp och bänkar

□ Kakel och/eller klinker

□ WC

□ Golv – ange typ: sten, klinker, terazzo, linoleum eller annat?

_____

_____

□ Annat: _____

Testperiod

Startdatum: _____ Slutdatum: _____

Hur många gånger har testprodukten testats på samma ställe under den angivna testperioden?_____

Hur länge har du använt jämförelseprodukten? _____

Cirka hur ofta används jämförelseprodukten? _____

Användning

Hur har produkten använts (städmaskin, mopp, trasa osv)?_____

_____

Var har produkten används? På vilka bruksområden har produkten använts (skola, restaurang, hotell, kontor, hemmiljö)?

_____

_____

Vilken typ av smuts är den mest problematiska inom detta område?

_____

Bedömning av produkten:

När testperioden avslutas ska testprodukten jämföras med jämförelseprodukten och bedömmas enligt följande tabell:

	Sämre	**Likvärdig**	**Bättre**
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort smuts (huvudsakligen fett- och tvålrester) i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Sura produkter: Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort kalkavlagringar i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Alkaliska produkter: Hur bedömer du testproduktens förmåga att förebygga kalkavlagringar i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur bedömer du testproduktens skonsamhet på de rengjorda ytorna i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur effektiv anser du testprodukten var i jämförelse med jämförelseprodukten?			

Kommentarer: _____

_____

_____

_____

Information om teststället/testföretaget

Rengöringstestet och tillhörande bedömning är genomfört av:

Företagets namn: _____

Företagets adress:

_____

Kontaktperson: _____

Telefon: _____

Om det uppstår frågor kring testet så kontaktas i första hand producenten av produkten, men Nordisk Miljömärkning kan även komma att kontakta testpersonen vid tveksamheter.

Bilaga 5c - Effektivitetstest för glas- och fönsterrengöringsmedel

Följande frågeformulär ska besvaras (alla frågor) av varje testperson.

Information om testet

Namn på testprodukten (den produkt som söker svanen):

_____

Dosering av testprodukt: _____

Namn på jämförelseprodukt (= den produkt som normalt används):

_____

Dosering av jämförelseprodukt:_____

Vilka ytor har testprodukten använts på?

□ Fönster

□ Speglar

□ Andra glasytor: _____

□ Annat: _____

Testperiod

Startdatum: _____ Slutdatum: _____

Hur många gånger har testprodukten testats på samma ställe under den angivna testperioden?_____

Hur länge har du använt jämförelseprodukten? _____

Cirka hur ofta används jämförelseprodukten? _____

Användning

Hur har produkten använts (vilken metod)?_____

_____

Var har produkten används (skola, kontor, hotell, restaurang, hemmiljlö)?

_____

Vilken typ av smuts är den mest problematiska inom detta område?

_____

Bedömning av produkten:

När testperioden avslutas ska testprodukten jämföras med jämförelseprodukten och bedömmas enligt följande tabell:

	Sämre	**Likvärdig**	**Bättre**
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort smuts (huvudsakligen fina partiklar) i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort fett (huvudsakligen fingeravtryck) i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Lämnar testprodukten mer ränder än jämförelse produkten på ytan?			
Hur effektiv anser du testprodukten var i jämförelse med jämförelseprodukten?			

Kommentarer: _____

_____

_____

_____

Information om teststället/testföretaget

Rengöringstestet och tillhörande bedömning är genomfört av:

Företagets namn: _____

Företagets adress:

_____

Kontaktperson: _____

Telefon: _____

Om det uppstår frågor kring testet så kontaktas i första hand producenten av produkten, men Nordisk Miljömärkning kan även komma att kontakta testpersonen vid tveksamheter.

Bilaga 5d – Sammanställning av resultatet

Fylls i av den som ansöker om svanenlicens för produkten.

Datum:_____

Namn på testprodukten:_____

Beskrivning av hur testpersonerna valts ut: _____

_____

_____

_____

Hur många frågeformulär skickades ut?_____

Hur många frågeformulär kom tillbaka ifyllda?_____

Tabell för sammanställning av samtliga svar:

Resultaten från frågeformulären samlas i relevant tabell nedan.

Resultatet anges i % av alla svar.

Tabell 1 Allrengöringsmedel och köksrengöringsmedel

	Sämre (%)	**Likvärdig (%)**	**Bättre (%)**
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort smuts i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur bedömer du testproduktens skonsamhet på de rengjorda ytorna i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur effektiv anser du testprodukten var i jämförelse med jämförelseprodukten?			

Tabell 2 Sanitetsrengöringsmedel

	Sämre (%)	**Likvärdig (%)**	**Bättre (%)**
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort smuts (huvudsakligen fett- och tvålrester) i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort kalkavlagringar i jämförelse med jämförelseprodukten (**sura** produkter)?			
Hur bedömer du testproduktens förmåga att förebygga kalkavlagringar i jämförelse med jämförelseprodukten (**alkaliska** produkter)?			
Hur bedömer du testproduktens skonsamhet på de rengjorda ytorna i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur effektiv anser du testprodukten var i jämförelse med jämförelseprodukten?			

Tabell 3 Fönster- och glasrengöringsmedel

	Sämre (%)	**Likvärdig (%)**	**Bättre (%)**
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort smuts (huvudsakligen fina partiklar) i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Hur bedömer du testproduktens förmåga att ta bort fett (huvudsakligen fingeravtryck) i jämförelse med jämförelseprodukten?			
Lämnar testprodukten mer ränder än jämförelse produkten på ytan?			
Hur effektiv anser du testprodukten var i jämförelse med jämförelseprodukten?			

Kommentarer:_____

_____

_____

Datum:_____

Signatur:_____

Namnförtydliganden:_____

Bilaga 6 Laboratorietest

Denna bilaga beskriver ett förslag till laboratorietest, för proffs och konsument-produkter. Andra välbeskrivna och väldokumenterade tester kan användas, men om en annan test än denna väljs så ska testen godkännas av Nordisk Miljömärkning innan det genomförs.

Syftet med laboratorietestet är att visa om testprodukten är bättre eller lika bra på att göra rent som en referensprodukt* samt att testprodukten inte skadar de ytor som den marknadsförs för.

**Med referensprodukt menas här en jämförelseprodukt som är inom samma kategori och tänkt för samma bruksområde. Tex en proffsprodukt för WC-rengöring testas mot ett annat proffs WC-rengöringsmedel och en konsument köksprodukt testas mot en konsument köksprodukt.*

Förslag till laboratorietest

Testinstitutet ansvarar för att uppfylla dessa ramkrav för att säkra att testet ger ett pålitligt resultat. Fråga 1 och 2 ska besvaras av den ansökande.

Referensprodukt

Testprodukt och referensprodukt/jämförelseprodukt ska testas på samma sätt. Båda produkterna ska vara av samma kategori (proffs/konsument samt RTU/koncentrat) och till samma användningsområde (WC, kök, sanitet, allrent, fönster osv), se avsnitt "Vad kan svanenmärkas?".

Dosering

Den lägsta angivna doseringen för normal besmutsning ska användas vid effektivitetstestet för både testprodukt och referensprodukt.

Vattentest

Vid testet ska även ett vattentest utföras med samma mängd vatten som i de andra försöken. Data från vattentestet ska sammanställas tillsammans med övrig testdata. Test- och referensprodukt ska vara bättre än vatten vid testerna.

Smuts

Smutsen som används i respektive test ska vara relevant för respektive produkts användningsområde enligt följande:

Sanitets- och WC-rengöringsmedel testas för fett- och kalklösande effekt.

Allrengöringsmedel och köksrengöringsmedel testas för fettlösande effekt.

Fönster- och glasrengöringsmedel testas för fett (typ fingeravtryck) och fina partiklar ("particulate matter")

Krav på testlaboratorium

Kraven på testlaboratorierna finns angivna i bilaga 2.

Krav

1. Dosering

Dosen som ska användas är den lägsta rekommenderade doseringe för normalbesmutsning som finns angiven på test- respektive referensprodukt. Om doseringen uppges i ett intervall används den lägsta doseringen i intervallet.

✉ Ange dosering för testprodukten och för referensprodukten.

2. Referensprodukt

Referensprodukten ska vara nyinköpt och inom samma användningsområde (tex köksrent, allrent, fönsterrent) samt kategori (tex proffs koncentrat eller konsument färdigförtunnad) som testprodukten.

Referensprodukten ska vara en produkt som är väletablerad/välkänd på marknaden.

✉ Besvara följande:

a) Hur länge har referensprodukten funnits på marknaden?

b) Vilka användningsområden är desamma för testprodukten och referensprodukten?

c) Varför har just denna produkt valts som referensprodukt för detta test?

3. Ytor

De ytor som används ska vara relevanta för det användningsområde som testprodukten marknadsförs för. Om valda ytor än de som produkten marknadsförs mot så ska detta förklaras.

✉ Besvara följande:

a) Vilken typ av ytor har använts i testet?

b) Varför har dessa ytor valts?

c) Är testprodukten skonsam mot denna typ av ytor?

4. Smuts

Smutsblandingen ska vara relevant för användningsområdet som produkten är avsedd för i enlighet med tabellen nedan. Smutsblandningen ska vara homogen och baserad på välbeskrivna och tillgängliga substanser.

Tabell 1

Produkttyp/Användningsområde	Smutstyp/er
Sanitetrengöringsmedel och WC-rengöringsmedel	Fett/kalktvål och kalk
Allrengöringsmedel och köksrengöringsmedel	Fett
Fönster- och glasrengöring	Fett (typ fingeravtryck) samt fina partiklar ("particulate matter", såsom damm och/eller sot)

✉ a) Ange smutsens sammansättning.

✉ b) Beskriv sammansättningens relevans i förhållande till produktens användningsområde.

5. Rengöringsprocedur

Rengöringsproceduren ska vara relevant för produkttypen. Testet görs på de smutstyper som finns angivna i tabell 1, för den testproduktens användningsområde.

Den kalklösande effekten kan bestämmas gravimetriskt. Borttagning av fett bestäms med reflektans. Borttagning av partiklar kan bestämmas gravimetriskt eller med reflektans.

✉ Beskriv rengöringsproceduren och redogör för dess relevans.

6. Beskrivning av utförande

Testprodukt, referensprodukt och vatten testas med lika många paralleller (minst 10 per produkt). Testet utförs genom att en sats smuts blandas till, vilken ska räcka till samtliga tester. Smutsen fördelas på minst 30 plattor av relevant material, se avsnitt "3 Ytor". Därefter görs tester med testprodukten, referensprodukten och vatten.

Testet görs på ett slumpmässigt urval av de besmutsade plattorna, dvs minst 10 plattor väljs slumpmässigt ut för att testa testprodukten, 10 andra väljs ut till försöken med referensen och 10 väljs ut till försöken med vatten.

Reflektansen ska mätas på alla plattor före och efter besmutsningen samt efter rengöring.

Reflektans kan också bestämmas visuellt om det tydligt redogörs för hur denna bedömning genomförts på ett reproducerbart vis.

Rengöringinseffektiviteten, EFF, räknas ut separat för varje platta och sätts in i en tabell.

✉ Beskriv hur besmutsningen gjorts samt hur rengöring och mätning/bedömning genomförts.

✉ Ange rådata från invägningarna samt värden för reflektans-mätningarna.

7. Beräkning av rengöringseffektivitet (EFF)

Rengöringseffektivitets-index beräknas enligt följande:

EFF = (Rc - Rb) / (Ra - Rb)

Ra = Reflektans innan besmutsning (dvs på ren platta)

Rb = Reflektans efter besmutsning

Rc = Reflektans efter rengöring

Detta görs för varje enskild parallell för testprodukten och referensprodukten. På samma sätt görs beräkningar av EFF för vatten.

Vidare beräknas följande:

EFFp = Genomsnitt/Medelvärde av EFF-värden för testprodukten

EFFr = Genomsnitt/Medelvärde av EFF-värden för referensprodukten

EEFv = Genomsnitt/Medelvärde av EFF-värden för vatten

Kravnivå

För sanitetsrengöringsmedel ska både fett- och kalkläsande effekt dokumenteras. Båda ska då uppfylla ett av de två nedanstående kraven (7.1a eller 7.1b).

Allrengöringsmedel och köksrengöringsmedel behöver endast fettlösande effekt uppfylla ett av de två kraven (7.1a eller 7.1b).

Fönster- och glasrengöringsmedel ska fettlösande effekt och borttagande av partiklar uppfylla ett av de två kraven (7.1a eller 7.1b).

Samtliga tester av produkten ska även visa att resultatet är bättre än rengöring med enbart vatten, se 7.2.

7.1 a

Med hjälp av ett 95%-igt konfidensintervall ska det kunna visas att testprodukten har en bättre eller likvärdig rengöringseffekt som referensprodukten. Detta beräknas enligt följande formel:

$$EFFp - EFFr + 1{,}73 * \sqrt{(9 * Sp^2 + 9 * Sr^2)/18} > 0$$

där $1{,}73 * \sqrt{(9 * Sp^2 + 9 * Sr^2)/18}$ är mätosäkerheten (vid ett 95%-igt konfidensintervall).

Sp = Standardavvikelsen för EEFp

Sr= Standardavvikelsen för EFFr

Formelen er baserad på 10 paralleller av testprodukten och 10 paralleller av referensprodukten.

eller

7.1 b

EFFp ≥ EFFr

7.2 Rengöringsförmåga bättre än vatten

Oavsett om bedömningen av rengörings-effektiviteten gjorts enligt 7.1a eller 7.1b så ska följande uppfyllas

EFFp > EFFv

- ☒ a) All rådata från samtliga tester ska anges
- ☒ b) Rengörings-effektiviteten EFF beräknas och anges med två gällande siffror för varje enskild platta. Därefter beräknas genomsnitt/medelvärde för testprodukt, referensprodukt respektive vatten som separata värden.
- ☒ c) Redogörelse för beräkning enligt 7.1a eller 7.1b som visar att kravet uppfylls.
- ☒ d) Rengöringseffektiviteten för testprodukten i förhållande till vatten ska anges (7.2).

Rapporten ska innehålla:

- Formuleringsnummer som visar kopplingen till produktnamnet och den version av receptet som finns i licensansökan.
- Resultat för krav 1-7 i denna bilaga, inklusive all rådata.
- Information om laboratoriet, som visar att laboratoriet uppfyller kraven i bilaga 2.

Bilaga 7 Parfymämnen på ”26-listan” (Tvätt- och rengöringsförordningen 648/2004/EEC)

Amyl cinnamal	122-40-7	Amylcinnamyl alcohol	101-85-9
Anisyl alcohol	105-13-5	Benzyl alkhol	100-51-6
Benzyl benzoate	120-51-4	Benzyl cinnamate	103-41-3
Benzyl salicylat	118-58-1	Cinnamal	104-55-2
Cinnamyl alkohol	104-54-1	Citral	5392-40-5
Citronellol	106-22-9	Coumarin	91-64-5
d-limonen	5989-27-5	Eugenol	97-53-0
Farnesol	4602-84-0	Gerianol	106-24-1
Hexyl cinnamal-dehyd	101-86-0	Hydroxycitronella	107-75-5
Hydroxymethyl-phentyl cyclohex-enecarboxaldehyd (= Lyral)	31906-04-4	Isoeuenol	97-54-1
		Linalool	78-70-6
Methyl heptine carbonat	111-12-6	Gamma-methylionon	127-51-5
Egemos ekstrakt	90028-68-5	Træmos ekstrakt	90028-67-4